

**ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7**

กานดา ศรีบุญเรือง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยจำแนกสถานภาพผู้บริหาร ครูสายผู้สอนและวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่า t -test และทดสอบการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน One Way Analysis of Variance ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยครูสายผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหาร 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: 1) ความคิดเห็น 2) สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นการเรียนรู้ตลอดเวลา การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

อย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ จึงกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ต้องพัฒนาตัวเองให้ทันกับสภาพการที่เปลี่ยนแปลง การสื่อสารที่ทันสมัย เพื่อให้เกิดความอยู่รอดได้ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่ใกล้ตัว วัฒนธรรมการเรียนรู้จึงต้องปรับเปลี่ยนจากในห้องเรียนสู่การเรียนรู้ของสังคมโลก (รุ่ง แก้วแดง, 2543 , หน้า 15)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนไว้ในหมวด 4 มาตรา 25 ไว้ว่ากำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ รัฐจำเป็นต้องสนับสนุนส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ในด้านสื่อการเรียนรู้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองและอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 , หน้า 3)

ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพทั้งแหล่งเรียนรู้ที่จัดขึ้น แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติภูมิปัญญาท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่เน้นการบูรณาการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ จนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบ คือการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และสังคมไทยในการเสริมสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้เติบโตเป็นคนดี มีความสุข และมีขีดความสามารถเทียบเท่ากับมาตรฐานสากลซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : คำนำ) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ไว้ว่ารัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการคือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่

แหล่งเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะแหล่งเรียนรู้จะเป็นสื่อในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้และเกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการหรือ

กิจกรรมในการจัดการเรียนสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้บังเกิดผล ดังนั้นการปลูกฝังคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพราะแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญให้ผู้เรียนใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาและค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเองที่ดีที่สุด แต่แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในปัจจุบัน ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเห็นได้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วนั้น ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เนื่องจากแหล่งเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองที่หลากหลายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา ซึ่งสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่าย

โรงเรียนที่ 10 ชุมพวง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหาร ครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 165 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครูผู้สอน จำนวน 65 ซึ่ง รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพและวุฒิการศึกษา ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามขอบข่ายงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) การตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) การประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามสถานภาพ วิเคราะห์โดยใช้ t - test

4. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe's Post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 80 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูสายผู้สอน โดยมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาโทตามลำดับ
2. ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05
4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และรายด้านมีความคิดเห็นต่างกันคือด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ พ.ร.บ การศึกษา มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพทั้งแหล่งเรียนรู้ที่จัดขึ้น แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่เน้นการบูรณาการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ จนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบ คือการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และสังคมไทยในการเสริมสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้เติบโต เป็นคนดี มีความสุข และมีขีดความสามารถเทียบเท่ากับมาตรฐานสากลซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : คำนำ) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ไว้ว่ารัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการคือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ แหล่งเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะแหล่งเรียนรู้จะเป็นสื่อในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้และเกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมในการจัดการเรียนสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้บังเกิดผล ดังนั้นการปลูกฝังคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพราะแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญให้ผู้เรียนใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาและค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเองที่ดีที่สุด แต่แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในปัจจุบัน ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเห็นได้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วนั้น ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามแนวคิดการบริหารแหล่งเรียนรู้จะบังเกิดประสิทธิภาพในเชิงปฏิบัติต้องยึดหลักปรัชญาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดได้ปฏิบัติงานด้วยเอกลักษณ์ของตัวเอง

โดยสรุปแล้ว แหล่งการเรียนรู้ซึ่งถือว่าเป็นตัวช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษานี้ถือเป็นสื่อที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะทำให้มองเห็นภาพการสอนของครูที่มุ่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ไม่ว่าด้านความสนใจ ความสนุกกับการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ของกลุ่มสาระใกล้กับการดำรงชีวิตจริง มีเจตคติที่ดีกับธรรมชาติ แทนที่จะให้เด็กรอรับการบอกความรู้จากครูภายในห้องสี่เหลี่ยมอันอึดอัด คับแคบเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานภาพเป็นตัวแปรที่จะส่งผลให้ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้มากกว่าผู้บริหาร เพราะส่วนใหญ่ครูผู้สอนจะได้รับมอบหมายให้ทำงานและจัดการเรียนการสอน โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้โดยตรงมากกว่าผู้บริหารที่เป็นแค่ผู้สั่งการ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงมีบทบาทค่อนข้างมากกว่าและมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารแหล่งเรียนรู้เพราะเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ส่วนผู้บริหารอาจจะมีบทบาทในรูปของคำสั่งการและไม่เข้าใจลึกซึ้งในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ ดังนั้นความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยอุมวาทิ ยลวงค์ (2553 , 3) สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และรายด้านทั้ง 4 ด้านคือ 1) การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) การตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) การประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากวุฒิการศึกษาทำให้มุมมองในการวางแผนบริหารแหล่งรู้ต่างกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีความคิดเห็นต่อการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ มากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทและตรีตามลำดับ

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรจักร ใจแก้ว (2554, 8) สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า 1) สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ การตรวจสอบติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้และการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ 2.การเปรียบเทียบสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปและแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ยังน้อยเพราะฉะนั้นเมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้การพัฒนาแหล่งรู้แล้ว สมควรอย่างยิ่งในการที่จะประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปและแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพราะจะได้ทราบข้อดีข้อเสียและจุดที่ต้องพัฒนาต่อไป
2. ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุน การใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบแผนงานการใช้แหล่งรู้ตัวอย่างสม่ำเสมอ และตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลโครงการจัดทำแหล่งเรียนรู้ทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังการดำเนินการ
4. ด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้และแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สถานศึกษาควรมีการนำข้อมูลจากรายงานการประเมินผลมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อที่จะนำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ เป็นลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสถานศึกษาอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 10 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ต่อไป
2. ควรทำการศึกษาเชิงกรณีศึกษาเพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่มีบริบทใกล้เคียงกันสถานศึกษาอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้